

tanár szakos hallgatóit. A nagykaposi óvodásokat. Az Újvidéki Művészeti Akadémia ifjú tehetségeit. A csíksomlyói Hármasoltár körül összegyűlő fiatalokat.

A magyar Országgyűlés tíz év alatt megtízszerezte a nemzeti összetartozás kiteljesítésére szánt forrásokat. Tíz év munkája, hála istennek, ma már termőre fordult.

Széchenyi István *Hitel* című könyvében írta: „Sokan azt gondolják: Magyarország – volt; én azt szeretem hinni: lesz!”

Apponyi Albert a trianoni feltételek elfogadásáról szóló parlamenti vitában – itt, ebben az épületben – Széchenyire utalva, így lelkesítette az Országgyűlés tagjait: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Tisztelt Ház!

Száz év elteltével, két világháború után, Trianontól és gazdasági válságoktól gyötörten, egy több mint négy évtizedes kommunista-szocialista vargabetű után, egy levert forradalmat követően, többször is az államcsőd szélére jutva itt vagyunk, élünk. A jövőben bizakodva mondhatjuk: *a magyar nemzet nemcsak volt, de lesz is.*

Összefoglaló a 2020. évi nemzetpolitikai programokról

Tisztelt Olvasók!

Az Országgyűlés a trianoni békediktátum századik évfordulójának emlékére 2020-at *A Nemzeti Összetartozás Évének* nyilvánította. Bár március óta életünket a koronavírus járvány elleni védekezés határozza meg, az ennek keretében meghozott döntések pedig megakadályozták nemzetünket abban, hogy egy helyszínen tudjunk emlékezni, korunk vívmányainak köszönhetően mégis együtt voltunk ezen az évfordulón. Június 4-ére – amely 2010 óta *A Nemzeti Összetartozás Napja* – megszámlálhatatlanul sok videó, kisfilm készült, határokon átvélő projektek valósultak meg, köztük az *Összetartozásunk Tüze* című kezdeményezés, amelynek révén a világ több mint 6000 településén égtek a magyar lángok. 2020. augusztus 20-án Orbán Viktor miniszterelnök, Áder János köztársasági elnök és Kövér László házelnök közösen adták át Budapesten az *Összetartozás Emlékhelyét*, amelynek két oldalfalán a történelmi Magyar Királyság 1913. évi összeírás szerinti 12 485 településneve olvasható. Az emlékhely is azt szimbolizálja, hogy a magyarság túlélte az elszakítottságot és a XX. század megpróbáltatásait, mert erős közösségek alkotják.

Nemzetünk jövője ma sem határokon vagy földrajzi távolságokon múlik, hanem közösségeink életerején. A nemzetpolitikában ezért a Magyar Állandó Értekezlet 2019. novemberi 15-i döntése értelmében idén a *2020 az erős magyar közösségek évét* hirdettük meg. A Nemzetpolitikai Államtitkárság programjai 2020-ban ezen tematikus év keretében, ahhoz kapcsolódva valósultak és valósulnak meg.

A tematikus év célkitűzése az volt, hogy a magyar nemzet életerejét a világméretű sikerektől a kisközösségi eredményekig együttesen láttassuk és mutassuk be. Az év során bemutatjuk azokat a jó gyakorlatokat, egyéni és közösségi sikertörténeteket, amelyeken keresztül inspirálni tudjuk egymást. A magyarság elmúlt száz évét ugyanis nemcsak a veszteségek oldaláról lehet és kell megvizsgálnunk: fontos, hogy széles körben megismer-

*Trianon-emlékmű avatása Magyaralmáson 2020. október 17-én
(Nemzetpolitikai Államtitkárság)*

tessük azokat a teljesítményeket, sikereket, amelyeknek köszönhetően ma bizakodóan tekinthetünk a jövőbe. Az egyéni és közösségi történetekkel a <http://www.kulhonimagyarok.hu> oldalunkon ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

A nemzetpolitikai programok működését az elmúlt tíz évben rendszerszintűvé tettük, amely kiállta a járvány okozta próbákat is. A járványhelyzet kihívások elé állította ugyan a nemzetpolitikai szakterületet, nagyon fontos azonban, hogy egyetlen nemzetpolitikai programot sem szüntettünk meg. Programjainkat úgy alakítottuk, hogy ebben a speciális helyzetben is meg tudjuk valósítani a külhoni magyar közösségek támogatását. Az átalakítások révén további külhoni nemzettársainknak tudtunk segíteni, valamint az online tér adta lehetőségeket kihasználva új színtereket nyitottunk a külhoni magyarsággal való kapcsolattartásban, új felhívásokat hirdettünk.

Tovább folytattuk a magyar identitás megőrzésében kulcsszerepet játszó magyar *oktatás* megerősítését a Kárpát-medencében és a diaszpórában. Lassan lezárul a *Kárpát-medencei óvodafejlesztési program* harmadik üteme is, amelynek köszönhetően – a korábbi ütemekben megvalósult fejlesztésekkel együtt – a külhoni magyar régiókban összesen 140 új óvoda és bölcsőde jön létre, illetve több mint 700 intézmény újul meg, illetve kap korszerű felszerelést. Támogatásainkkal idén is hozzájárultunk a külhoni magyar oktatási intézményhálózat további lépcsőfokainak – a magyar nyelven oktató közoktatási és felsőoktatási intézmények, kollégiumok és szórványkollégiumok – fenntartható működéséhez.

2020-ban is megvalósul a gyermeküknek magyar óvodát, iskolát választó szülők támogatása a *Szülőföldön magyarul program* keretében, melynek révén évente 230–240 ezer gyermek anyanyelvi oktatását támogatjuk. A programhoz kapcsolódóan idén új felhívást is hirdettünk. A *Jó tanuló, jó sportoló pályázat* célja, hogy megtaláljuk a külhonban is azo-

kat a tehetséges magyar diákokat, akik a tanulás mellett valamely sportág területén is kiemelkedő teljesítményt értek el. Csaknem 250 fiatal nyújtotta be pályázatát, akik közül a legsikeresebbek régióként *Az év jó tanulója, jó sportolója* címben és értékes pénzjutalomban részesülnek.

Minden magyar iskola fontos a számunkra, bárhol működjön is a világban. A Kárpát-medencei magyar oktatási intézmények mellett kiemelt figyelmet fordítunk a diaszpórában működő hétvégi magyar iskolák támogatására is. A sok esetben önkéntes pedagógusok által működtetett iskolák tevékenységéhez a diaszpóraszervezeteknek szóló pályázati felhívásunk keretében nyújtunk folyamatos támogatást. Idén februárban immáron harmadik alkalommal hívtuk tanácskozássra a diaszpórában működő hétvégi magyar iskolák oktatóit: a *Hétvégi Magyar Iskolák Találkozásán* már több mint 110-en vettek részt és cserélhettek tapasztalatot.

*A Hétvégi Magyar Iskolák Találkozásának résztvevői
(Bocskay Zsolt felvétele)*

Új lehetőségeket nyitunk meg a diaszpórában élő első- vagy akár többgenerációs magyarok számára a magyarországi oktatásba való bekapcsolódásra. A fiatalok a Sárospataki Református Kollégium új diaszpóra osztályának köszönhetően középfokú, a Külgazdasági és Külügyminisztérium *Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogramja* révén pedig felsőfokú tanulmányokat tudják majd az anyaországban végezni.

A külhoni magyar *ifjúság* identitásának megőrzése és az anyaországgal való kapcsolatának erősítése továbbra is kulcsfontosságú. Idén is megvalósítottuk az ifjúság támogatását végző civil és egyházi szervezeteknek szóló pályázatunkat, amelynek keretében annak 2016-os indítása óta már több mint ezer fiatalokat célzó tevékenység valósulhatott meg.

A nemzetpolitikai programok zászlóshajójának számító *Határtalanul Program* segítségével már mintegy 400 ezer magyarországi diák juthatott, illetve juthat el valamelyik határon túli magyar régióba a Kárpát-medencébe. Bár a programban támogatott kirándulások nagy része idén a járványhelyzet miatt nem tud megvalósulni, jövőre lehetővé tesz-

szük azok pótlását. Addig is egy izgalmas vetélkedőre hívtuk az anyaországi és külhoni középiskolásokat, amely tavasz óta az online térben zajlott. A *Határtalanul középiskolai vetélkedő*-vel eddig több mint 100 ezer diákot mozgattunk meg a Kárpát-medencében.

Bár a különböző régiókban élő magyar fiatalok közötti kapcsolatépítést célzó táborok – így a Rákóczi Szövetség és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség Diaszpóra Iskolatáborai – idén nem, illetve csak korlátozott résztvevői körrel tudtak megvalósulni, több felhívással, kezdeményezéssel is megszólítottuk a fiatalokat. A *Milyen jó, hogy itt vagyunk* videópályázatot 10–25 év közötti fiatalok számára hirdettük meg A

Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából. A felhívásra közel 600 kisfilm és videóüzenet érkezett, amelyben a fiatalok azt mutatták be, hogy mit jelent számukra az összetartozás. A legjobb alkotások megtekinthetőek a www.kulhonimagyarok.hu oldalon.

A határtalan magyar *kultúra* megőrzésében és megélésében is segítettük a külhoni magyar közösségeket a járványhelyzetben is. A nemzeti jelentőségű intézmények és nemzeti jelentőségű programok támogatása révén 170, a külhoni magyarság identitásának megőrzésében meghatározó szerepet ellátó külhoni magyar szervezet és intézmény fenntartható működéséhez nyújtottunk támogatást. 2020-ban is meghirdettük nyílt pályázatainkat a Kárpát-medencei és a diaszpóra magyar szervezetei számára: bár a rendezvények megvalósításához idén nem tudtunk hozzájárulni, idén is mintegy 1500 tevékenység valósulhat meg támogatásunkkal.

Több száz külhoni magyar kulturális szervezet – így színházak, kultúrházak, néptáncegyüttesek – tevékenysége vált fenntarthatóvá folyamatos támogatásainknak köszönhetően. Tovább folytatódtak a kulturális célú fejlesztések.

A *Kőrösi Csoma Sándor Program* keretében 2013-tól, a *Petőfi Sándor Program* révén pedig 2015-től küldünk ösztöndíjasokat a diaszpóra és a szórvány magyar szigeteire. A 2019–2020-as programszakaszban már 224 ösztöndíjasunk teljesített szolgálatot szerte a világon, akik magyar nyelvoktatással, egyházi és cserkésztevékenységgel, közösségépítő programok megvalósításával segítették a közösségek munkáját. A tavasz óta jelen lévő világjárvány okozta korlátozások keretek közé szorították ugyan az ösztöndíjasok tevékenységét, hozzájárultak viszont ahhoz, hogy új utakat találjanak a közösségek megszólítására,

Dr. Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős miniszteri biztosa, Nagy-Baló Csaba, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona igazgatója, Buzásné Nagy Gabriella, az intézmény igazgatóhelyettese és Wáberer György vállalkozó, az iskola öregdiákja a diaszpóra osztály indításáról szóló sajtótájékoztatón 2020. január 29-én
(Bocskay Zsolt felvétele)

létrehozzák, illetve kibővítsék az online kapcsolattartás feltételeit a közösségekben. Az ösztöndíjasok munkájának köszönhetően több, az online oktatást segítő platform, tananyag jött létre, illetve vált hatékonyabbá. Kialakításra és fejlesztésre kerültek a szervezetek weboldalai, elektronikus levelezőrendszerei és egyéb felületei. A 2020/2021-es programszakaszt a déli féltekén márciusban megkezdtek az ösztöndíjasok, az északi féltekére vonatkozó pályázat meghirdetését azonban elhalasztottuk. Bizunk benne, hogy a járványügyi helyzet mihamarabb lehetővé teszi, hogy a többi magyar közösségben is folytassuk a munkát.

A veszélyeztetett magyar emigrációs hagyaték megmentése és Magyarországra szállítása érdekében indított *Mikes Kelemen Program*ban tovább folytatódott a hazaérkezett dokumentumok eljuttatása a Kárpát-medencei magyar könyvtárakba és iskolákba. A program a hazaérkezett dokumentumok bemutatása révén a diaszpóra történetének hazai megismertetését is végzi.

A magyar közösségek megtartásának másik fontos feltétele – az identitásuk megtartásának segítése mellett – a külföldi magyarok szülőföldön való boldogulásának támogatása, 2014-től ezért a nemzetpolitikában kiemelt figyelem irányul a külföldi magyarok gazdasági megerősítésére is.

2016 óta folyamatos támogatást nyújtunk a külföldi magyar vállalkozóknak, akikkel az idén is tovább folytattuk a megkezdett munkát. A programjaink révén az elmúlt években kialakított 300 fős Kárpát-medencei vállalkozóhálózat további erősítése és bővítése érdekében idén is megszerveztük a *Kárpát-medencei Magyar Vállalkozók Találkozóját*, a járványhelyzet miatt első alkalommal online formában. Szakmai partnerünk az idei évben a Design Terminál volt.

A Kárpát-medencei Magyar Vállalkozók Találkozójának résztvevői
(Nemzetpolitikai Államtitkárság)

Programjaink fókuszában – a Külgazdasági és Külügyminisztérium által koordinált *Kárpát-medencei Gazdaságfejlesztési Program* kiegészítéseként – a külföldi magyar vállalkozók szakmai segítése, az őket támogató szakmai környezet kialakítása áll. Ennek része-

ként 2019 őszén indítottuk el nagyvállalkozói mentorprogramunkat, elsőként a Vajdaságban. A Prosperitati Alapítvánnyal és a Vajdasági Fiatal Vállalkozók Egyesületével közösen indított program 2020 februárjában zárult: 26 nagyvállalkozó vált kis- és középvállalkozókat segítő mentorrá. Bízunk abban, hogy a járványhelyzetet követően a többi régióban is meg tudjuk valósítani a programot.

A *Kárpátaljai szociális programcsomaggal* 2015 óta segítjük a nehéz helyzetben lévő kárpátaljai közösség megmaradását: támogatjuk a magyar pedagógusok, művészeti iskolákban dolgozók, egészségügyi dolgozók, egyházi személyek, újságírók, a színészek, a kulturális intézmények munkatársainak tevékenységét, valamint az óvodások és kisiskolások ingyenes étkeztetését. 2020-ban két újabb pályázati kategóriával bővült a csomag: egyszeri éves támogatásban részesülnek a gyermekotthonok dolgozói, illetve a sportegyesületben, sportiskolában vagy az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványban magyar gyermekekkel foglalkozó oktatók és edzők.

A magyar *családok* támogatása 2018 óta kiemelt célkitűzése a nemzetpolitikának. 2020-ban kiemelt figyelem irányult a magyar családok felé, hiszen a járvány megfékezése érdekében hozott intézkedések óriási kihívások elé állították a szülőket és gyermekeket egyaránt. Erre reagálva több vetélkedőt hirdettünk, amelyek tartalmas elfoglaltságot nyújtottak a gyermekeknek és fiataloknak és tovább erősítette bennük közösségük iránti elköteleződésüket. A már említett *Határtalanul középiskolai vetélkedő* mellett őszi helyett tavasszal hirdettük meg *Miénk a város!* című játékunkat, amely idén nagyon népszerű volt a 6–10 éves külhoni magyar gyermekek körében: 2500 gyermek összesen 60 ezer megoldást küldött be. A legügyesebbek pedig 115 Csodasarkot (100 ezer forint értékű fejlesztő könyv- és játékcsomagot) nyertek közösségüknek. A nagyobbaknak a Demo Wood csapatával idén – a nyári alkotótábor helyett – online alkotásra hívtuk: 100 középiskolást vontunk be ebbe a programba is.

Folytatódott a külhoni magyar családokat segítő szereplők hálózatának bővítése is. Online képzés keretében valósult meg idén a Ringató-foglalkozásvezetők képzése, decemberben pedig – a 2017 óta tartó közös munkát folytatva – a külhoni magyar gyermekpszichológusok és védőnői feladatokat ellátó szakemberek számára rendezünk online továbbképzést a Bethesda Gyermekkorházzal.

A Magyar Kormány kiemelt figyelmet fordít arra is, hogy a magyar–magyar kapcsolatokat az *önkormányzatok* szintjén is erősítse. A *Kárpát-medencei testvértelepülési programmal* 2015 óta támogatjuk a magyarországi és a külhoni önkormányzatok közötti kapcsolatteremtést közös rendezvények, programok támogatása révén. A programmal 2020-ban 172 magyarországi önkormányzat külhoni testvértelepülésével, illetve testvértelepüléseivel közös projektjének megvalósítását támogattuk. Immáron több mint 1200 magyarországi és külhoni magyar önkormányzat hozta létre, illetve erősítette meg testvértelepülési kapcsolatát.

Nemzetünk újraegyesítését tehát – dacára a lehetőségeinket idén jelentős korlátok közé szorító járványhelyzetnek – az idei esztendőben is folytatni tudtuk. A magyarságot összekötő szálak kiállták a próbákat. A magyarság közötti kapcsolattartás folyamatos maradt: az online platformok nyújtotta lehetőségeket felhasználva a világ távoli magyar közösségeiről is folyamatos információnk van. A magyarság Trianon után száz évvel is őrzi életterejét, közösen tervezi jövőjét. Bízunk abban, hogy a vesztes XX. század után a XXI. század a magyarság nyertes évszázada lesz!

Szilágyi Péter